

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **M. G.**, zastoupena JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2012, č. j. 42 Ad 61/2012 - 53,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce JUDr. Ireně Slavíkové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 968 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2012, č. j. 42 Ad 61/2012 - 53, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2012, č. j. X1, o invalidní důchod, jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 4. 2012, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“),

neboť žalobkyně nesplnila potřebnou dobu pojištění, protože v rozhodném období od 1. 3. 1985 do 28. 2. 2005 získala pouze 8 roků a 288 dnů pojištění. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Dále soud rozhodl o přiznání odměny ustanovené zástupkyni žalobkyně. Ze žaloby podané ke krajskému soudu vyplývalo, že žalobkyně mimo jiné vyjádřila nesouhlas s napadeným rozhodnutím, neboť její zdravotní stav se stále zhoršuje a její finanční situace je nepříznivá. Závěrem pak žalobkyně navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí žalované zrušeno a věc vrácena k novému posouzení zdravotního stavu s určením stupně invalidity.

Krajský soud v Praze si opatřil posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí - pracoviště v Praze, jenž byl vypracován po jednání konaném dne 24. 9. 2012. Posudek byl uzavřen tak, že k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované, t. j. ke dni 18. 6. 2012, nebyla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., neboť nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %. Krajský soud v Praze k závěru tohoto posudku nepřihlížel a vzal za prokázané, že žalobkyně byla posudkem posudkového lékaře v Kolíně uznána od 1. 1. 2010 invalidní v prvním stupni, když před tímto datem byla uznána částečně invalidní od 1. 3. 2005.

Krajský soud v Praze ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 21. 11. 2012, č. j. 42 Ad 61/2012 - 53, kterým žalobu zamítl. Krajský soud poukázal na obsah shora citovaného posudku posudkového lékaře v Kolíně, jímž byla žalobkyně uznána od 1. 1. 2010 invalidní v prvním stupni, když před tímto datem byla uznána částečně invalidní od 1. 3. 2005, a dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila druhou podmínku pro přiznání invalidního důchodu v podobě potřebné doby pojištění u pojištěnce staršího 38 let v délce minimálně 10 roků pojištění v posledních 20 letech před vznikem invalidity (§ 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), neboť žalobkyně získala pouze 8 roků a 288 dnů pojištění. Žalobkyni se nepodařilo prokázat dodatečnou dobu pojištění a žalovaná proto dle krajského soudu postupovala správně, pokud žalobkyni nepřiznala invalidní důchod.

Krajský soud v Praze dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalované je věcně správné a odpovídající zákonu, protože žalobkyně neprokázala, že splňuje podmínky pro přiznání invalidity, když nesplňuje potřebnou dobu pojištění před vznikem invalidity, která v jejím případě činí 10 roků v posledních 20-ti letech před vznikem invalidity, a žalobkyně získala pouze 8 roků a 288 dnů pojištění, jak vyplynulo z osobního listu důchodového pojištění ze dne 12. 4. 2012. Soud vycházel ze závěru posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Kolíně ze dne 29. 3. 2012, podle něhož žalobkyně se stala invalidní pro invaliditu 1. stupně dne 1. 3. 2005. Rozhodné období, v němž žalobkyně musí získat potřebnou dobu 10 let pojištění, je tak vymezeno daty od 1. 3. 1985 do 28. 2. 2005. Soud uzavřel, že žalovaná se vypořádala dostatečným způsobem i se všemi námitkami uplatněnými žalobkyní proti rozhodnutí ze dne 19. 4. 2012. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

II. Kasační stížnost

Proti tomuto rozsudku ze dne 21. 11. 2012, č. j. 42 Ad 61/2012 – 53, jež nabyl právní moci 11. 12. 2012, podala zástupkyně stěžovatelky ustanovená pro žalobní řízení před krajským soudem včas kasační stížnost ze dne 19. 12. 2012, v níž uplatňuje důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka v této kasační stížnosti uvádí, že rozhodnutí správního orgánu a posléze i soudu vychází z neúplných informací o době povinného důchodového pojištění stěžovatelky. Domnívá se, že doba pojištění nebyla správně vypočítána. V žalobě i při jednání před soudem stěžovatelka uvedla, že pracovala v organizaci Fatra v Krupině na území Slovenska. Česká správa sociálního zabezpečení uvedla, že stěžovatelka ve Fatře Krupina pracovala pouze od 1. 2. 1978 do 31. 3. 1978 a též že tato doba je již zahrnuta do osobního listu důchodového pojištění. Stěžovatelka dále uvádí, že má za to, že v této organizaci pracovala po mnohem delší dobu, avšak tuto dobu zaměstnavatel neuvedl do evidenčního listu důchodového pojištění. Vzhledem k časovému odstupu je velmi složité zpětně obstarat veškerou dokumentaci a tak zjistit celkovou dobu zaměstnání stěžovatelky v organizaci. Stěžovatelka má za to, že předchozí zaměstnavatelé neplnili řádně svoji povinnost vést evidenční list důchodového pojištění každého zaměstnance a dnes je tato doba velmi obtížně dohledatelná, ne-li nedohledatelná. Stěžovatelka dále podotkla, že vzhledem k nepřehlednému systému mohlo dojít i k chybě v započítání její mateřské dovolené, když poměrně dlouhou dobu pečovala a vychovávala své nezletilé děti. Stěžovatelka se domnívá, že splnila i druhou podmínku pro přiznání invalidního důchodu, který jí však bez jejího zavinění nebyl přiznán. Zdravotní stav stěžovatelky se neustále zhoršuje, i nadále navštěvuje MUDr. B., a od 6. 12. 2012 se podrobila léčbě na neurologickém oddělení nemocnice v Kolíně. Ze všech shora uvedených skutečností pak má stěžovatelka za to, že veškeré podmínky pro přiznání invalidního důchodu splnila, její zdravotní stav není stabilizovaný, jak vyplývá z lékařských posudků posudkové komise, a dochází k jeho zhoršování. Stěžovatelka proto navrhuje zrušení rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Sama stěžovatelka zaslala soudu podání ze dne 17. 12. 2012, doručené 19. 12. 2012, v němž uvádí, že podává kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu 42 Ad 61/2012 s tím, že žádá o spravedlnost, je těžce nemocná, a proto má nárok na důchod. Dále uvedla, že na žádost o prominutí tvrdosti zákona zatím nedostala od ministra práce odpověď. K tomuto podání připojila záznam o výjezdu záchranné služby Kolín dne 9. 12. 2012 pro dušnost stěžovatelky, a dále zprávu od MUDr. J. B. z kontrolního psychiatrického vyšetření ze dne 20. 9. 2012. Dne 3. 1. 2013 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno prohlášení o odmítnutí zdravotního výkonu ze dne 24. 12. 2012, podepsaný stěžovatelkou po výjezdu záchranné služby Kolín pro dušnost stěžovatelky. Následně 13. 2. 2013 byla soudu stěžovatelkou zaslána kopie podání ze dne 11. 2. 2013 ve věci odvolání proti rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí ze dne 1. února 2013, č. j. 2013/4419-71, jež v kopii stěžovatelka doložila, a kterým nebylo vyhověno její žádosti o odstranění tvrdosti zákona, která se podle stěžovatelky měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení a spočívat v tom, že jí nebyl přiznán částečný invalidní důchod.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatelka prokazatelně nesplňuje zákonem stanovené podmínky pro přiznání invalidního důchodu a její domněnka, že podmínku získání potřebné doby pojištění splňuje, je neopodstatněná. Stěžovatelka se domáhá přiznání invalidního důchodu opakovaně již od roku 1994, invalidní byla uznána v roce 2005. Šetřením žalované bylo prokázáno zaměstnání stěžovatelky na Slovensku pouze od 1. 2. 1978 do 31. 3. 1978. Žádné další zaměstnání stěžovatelka neprokázala, ani neuvedla. Od roku 1980 do roku 1994 pečovala o děti a poté byla vedena již jen jako uchazeč o zaměstnání, a to dosud. Žádost stěžovatelky o odstranění tvrdosti zákona a přiznání invalidního důchodu přes to, že od roku 1978 nikdy nepracovala, byla ministrem práce a sociálních věcí zamítnuta. Žalovaná uzavírá, že jak napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, tak i rozsudek Krajského soudu, jsou v souladu s platnými právními předpisy.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

V kasační stížnosti stěžovatelka výslovně uplatňuje stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytyčanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v mezích řádně uplatněného kasačního důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a v rozsahu kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná; k tomuto závěru vedly Nejvyšší správní soud následující úvahy:

V projednávané věci pro posouzení nároku na důchod vycházel soud z dokladů o době zaměstnání doložených ve správním spise, z nichž vyplynulo, že stěžovatelka získala v posledních 20-ti letech před vznikem invalidity pouze 8 roků a 288 dnů pojištění, jak bylo prokazováno osobním listem důchodového pojištění ze dne 12. 4. 2012.

Podle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky

nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo invalidním následkem pracovního úrazu.

V souladu s ust. § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li v období posledních 20 let před vznikem invalidity získána doba pojištění alespoň 10 roků. Získání potřebné doby pojištění se nevyžaduje v případě, že invalidita vznikla jako následek pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

Podle § 40 odst. 3 citovaného zákona se pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod u stěžovatelky považuje za dobu pojištění též doba péče o dítě od 1. 3. 1985 – 7. 2. 1988 a od 27. 2. 1990 – 26. 2. 1995 a doba vedení v evidenci úřadu práce od 27. 2. 1994 – 31. 12. 1995.

Dobu vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení nebo podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, lze hodnotit ve smyslu platné právní úpravy před dovršením věku 55 let nejvýše v rozsahu 1 roku před vznikem nároku na důchod.

Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Kolín ze dne 29. 3. 2012 se stěžovatelka stala invalidní pro invaliditu prvního stupně dne 1. 1. 2010, tedy ve věku 49 let. Stěžovatelka získala v rozhodném období, t. j. od 1. 3. 1985 – 28. 2. 2005 pouze 8 roků a 288 dnů pojištění.

Stěžovatelka za rozhodné období nezískala potřebnou dobu pojištění a nesplnila tak jednu z podmínek vzniku nároku na invalidní důchod, a proto jí nebylo možno ve smyslu platné právní úpravy přiznat invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že ve Fatře Krupina pracovala mnohem déle, nikoliv pouze v období od 1. 2. 1978 do 31. 3. 1978, nebyla tato shledána důvodnou. Toto období bylo řádně zaměstnavatelem vyznačeno v předloženém evidenčním listu důchodového pojištění a tato doba byla stěžovatelce jako doba pojištění zhodnocena. Nad rámec odůvodnění soud podotýká, pokud stěžovatelka uvedla při jednání konaném dne 21. 4. 2005 u Okresní správy sociálního zabezpečení Kolín, že „... asi 1 rok pracovala jako dělnice v Sodovkárně Fatra Krupná (zřejmě správně Krupina – poznámka soudu) na Slovensku ...“, tak by ani za těchto okolností nezískala potřebu dobu pojištění 10 roků za rozhodné období od 1. 3. 1985 - 28. 2. 2005 ve smyslu platné právní úpravy.

Rovněž nebyla shledána důvodu námitka, že vzhledem k nepřehlednému systému mohlo dojít i k chybě v započítání mateřské dovolené stěžovatelky, když poměrně dlouhou dobu pečovala a vychovávala své nezletilé děti. Stěžovatelce ve smyslu platné právní úpravy byla řádně započítána pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod též doba péče o dítě od 1. 3. 1985 – 7. 2. 1988 a od 27. 2. 1990 – 26. 2. 1995 za rozhodné období od 1. 3. 1985 – 28. 2. 2005.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v postupu krajského soudu nebylo shledáno pochybení a soud se se závěry krajského soudu uvedenými v kasační stížnosti napadeném rozsudku ztotožňuje. Není proto naplněn stěžovatelkou uplatněný kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (ustanovení § 110 odst. 1 in fine s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle zákona (srov. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2012, č. j. 42 Ad 61/2012 – 28, pro řízení o žalobě ustanovena zástupcem advokátka JUDr. Irena Slavíková, která žalobkyni zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni náleží v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby v částce 500 Kč spočívající v písemném podání soudu ve věci kasační stížnosti ze dne 20. 12. 2012 a jeden režijní paušál po 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Požadovaná odměna za jeden úkon spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a studiu spisu dne 16. 10. 2012 ustanovené advokátce přiznána nebyla, neboť nebyly splněny podmínky pro přiznání odměny za tento úkon – odměna za tento úkon již byla přiznávána ustanovené advokátce v žalobním řízení před krajským soudem. Protože ustanovená advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně – t. j. 21 % po 1. 1. 2013 – vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 168 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 968 Kč. Pro vyplacení odměny stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl

pokračování

6 Ads 159/2012 - 46

předseda senátu